

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 137/2014 -10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. februára 2014 predbežne prerokoval sťažnosť A. M., a obchodnej spoločnosti RUMMI, s. r. o., Znievska 18, Bratislava, zastúpených obchodnou spoločnosťou Advokátska kancelária VALAŠIK & PARTNERS, s. r. o., Ulica 29. augusta 5, Bratislava, v mene ktorej koná advokát JUDr. Milan Valašik, vo veci namietaného porušenia ich základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 6/2012 z 30. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť A. M. a obchodnej spoločnosti RUMMI, s. r. o., **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. novembra 2013 doručená sťažnosť A. M. (ďalej aj „sťažovateľka v 1. rade“) a obchodnej spoločnosti RUMMI, s. r. o. (ďalej aj „sťažovateľka v 2. rade“, spolu ďalej aj „sťažovatelia“), ktorou

namietajú porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 MCdo 6/2012 z 30. septembra 2013 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli:

„Okresný súd Bratislava II. rozsudkom sp. zn. 13 C/181/2006 zo dňa 6. 4. 2010 zaviazal žalovaného zaplatiť sťažovateľke 1. sumu 133 622,29 Eur spolu s príslušenstvom.

Krajský súd rozsudkom sp. zn. 9 Co 308/2010 zo dňa 10. 2. 2011 rozsudok súdu prvého stupňa potvrdil.

Na základe podnetu žalovaného podala Generálna prokuratúra proti uvedeným rozsudkom mimoriadne dovolanie.

Najvyšší súd mimoriadnemu dovolaniu Generálnej prokuratúry vyhovel a uznesením sp. zn. 6 MCdo 6/2012 zo dňa 30. septembra 2013 zrušil rozsudky Krajského aj Okresného súdu a vec vrátil na ďalšie konanie.

Uvedeným uznesením sa Najvyšší súd dopustil porušenia práv sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy... a práva na spravodlivý proces podľa 6 ods. 1 Dohovoru...

K porušeniu uvedených ústavných práv prišlo nasledovným postupom a konaním Najvyššieho súdu:

... Dňa 13. 4. 2012 sťažovateľka 1. doručila Najvyššiemu súdu písomné vyjadrenie spolu s návrhom na zámenu účastníka konania...

Najvyšší súd o tomto návrhu vôbec nerozhodol, týmto sa nezaoberal, nijakým spôsobom na návrh nereagoval. Netvrdíme, že návrhu na zámenu účastníka mal nutne vyhovieť, ale minimálne sa týmto návrhom mal zaoberať a uznesením o tomto rozhodnúť, či už kladne alebo zamietavo.

Najvyšší súd sa týmto dopustil mimoriadne závažného porušenie zákona, keď sťažovateľkám odoprel rozhodnutie o zámene účastníka, čím im odňal možnosť konať pred súdom a odoprel im spravodlivosť (denegatio iustitiae), nehovoriac už ani o otázke aktívnej legitímácie v období po postúpení pohľadávky, kedy účastníkom konania mal byť postupník - sťažovateľka 2...

Na rozhodnutie o zámene účastníka mal Najvyšší súd dostatočný časový priestor. Návrh na zámenu účastníka podala sťažovateľka 1. dňa 13. 4. 2012. Vo veci samej Najvyšší súd rozhodoval až 30. 9. 2013. Súd teda mal časový priestor 18 mesiacov, počas ktorých nevykonal vo veci žiaden úkon a o zámene mohol rozhodnúť...“

V argumentácii sťažnosti sťažovateľa taktiež uvádzajú, že «Mimoriadne dovolanie nebolo podpísané oprávnenou osobou a Najvyšší súd mal preto mimoriadne dovolanie zamietnuť.

Mimoriadne dovolanie totiž podpísal dňa 21. februára 2012 JUDr. Dobroslav Trnka. V danom čase JUDr. Dobroslav Trnka nebol generálnym prokurátorom a nebol ani prvým námestníkom Generálnej prokuratúry.

Nakoniec, aj priamo pod dovolaním je uvedené „generálny prokurátor v z. JUDr. Dobroslav Trnka, poverený námestník generálneho prokurátora pre trestný úsek“.

Námestník generálneho prokurátora pre trestný úsek nie je oprávnený podpisovať mimoriadne dovolania v civilných/občianskoprávnych veciach.

Na uvedenú okolnosť neupozorňujeme prvýkrát, na túto sme upozornili už v našom písomnom vyjadrení adresovanom súdu dňa 13. 4. 2012 (str. 8 ods. 2).

Podľa zákonnej úpravy môže podávať mimoriadne dovolania iba Generálny prokurátor a prvý námestník...

Inak prvý námestník generálneho prokurátora zastupuje generálneho prokurátora v rozsahu, ktorý určí generálny prokurátor.

Na doplnenie uvádzame, že Generálna prokuratúra sama svojim interným predpisom rozšírila zákonné právo podať mimoriadne dovolanie aj námestníkovi pre trestný úsek, avšak len pre oblasť jeho riadiacej pôsobnosti (trestný úsek - trestné právo).

Týmito internými predpismi sú Príkazy Generálneho prokurátora, ktorými sa upravujú aprobačné oprávnenia na Generálnej prokuratúre. Takže dokonca ani z interných predpisov Generálnej prokuratúry nevyplýva právo námestníka pre trestný úsek podať mimoriadne dovolanie v netrestnej/občianskoprávnej veci...

V každom prípade sa Najvyšší súd uvedenými otázkami nezaoberal, nevyžiadal si ani uvedené interné aprobačné oprávnenia Generálnej prokuratúry, hoci z dovolania vedel (a sťažovateľka na to vo svojom vyjadrení k dovolaniu upozornila), že dovolanie je podpísané námestníkom pre trestný úsek.

Uvedené vystupuje do popredia o to viac, že vtedajší prvý námestník Generálnej prokuratúry JUDr. Tichý uviedol, že niektoré právomoci Generálneho prokurátora na neho neprešli, napr. vo vzťahu k Ústavnému súdu. O to viac nemožno hovoriť o rozširovaní právomoci námestníka pre trestný úsek...

Najvyšší súd sa vôbec nevyporiadal s argumentáciou sťažovateľky 1.

Sťažovateľka 1. doručila dňa 13. 4. 2012 Najvyššiemu súdu písomné vyjadrenie v rozsahu 8 strán, v ktorom reagovala podrobne na každý jeden argument Generálnej prokuratúry.

Sme si samozrejme vedomí toho, že sa Najvyšší súd nemusel s argumentáciou sťažovateľky stotožniť. Rovnako sme si vedomí toho, že Najvyšší súd nebol povinný reagovať na každý jeden argument sťažovateľky. Problém je, že Najvyšší súd nereagoval ani len na základné námietky a argumenty sťažovateľky, tieto ponechal bez povšimnutia, rovnako ako sťažovateľkin návrh na zámenu účastníka konania. Sťažovateľka 1. uvedený postup vníma ako odňatie možnosti konať pred súdom, keďže má právo na to, aby sa súd s jej argumentáciou vporiadal.

Proti uzneseniu Najvyššieho súdu 6 MCdo 6/2012 zo dňa 30. septembra 2013 nie je prípustný žiaden riadny či mimoriadny opravný prostriedok, preto sťažovatelia podávajú ústavnú sťažnosť. Uznesenie Najvyššieho súdu síce nie je konečným meritórnym rozhodnutím vo veci, ale procesné vady namietané touto ústavnou sťažnosťou nemožno namietat' v ďalších štádiách konania a preto v zhode s ustálenou judikatúrou Ústavného súdu (napr. III. ÚS 307/2012) v takomto prípade podávame ústavnú sťažnosť proti zrušujúcemu uzneseniu Najvyššieho súdu...».

Na základe uvedeného sťažovatelia navrhujú, aby ústavný súd vydal vo veci takéto rozhodnutie:

„základné právo sťažovateľiek na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivý proces podľa 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo porušené uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 MCdo 6/2012 zo dňa 30. septembra 2013.

Zároveň sťažovateľka 1. a sťažovateľka 2. navrhujú, aby Ústavný súd... uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 M Cdo 6/2012 zo dňa 30. septembra 2013 zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovení § 20, § 50 a § 53 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavne neopodstatnený návrh ide vtedy, ak ústavný súd pri jeho predbežnom prerokovaní nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98). V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je dôvodom na odmietnutie návrhu pre jeho zjavnú neopodstatnenosť absencia priamej súvislosti medzi označeným základným právom alebo slobodou na jednej strane a namietaným konaním alebo iným zásahom do takéhoto práva alebo slobody na strane druhej. Inými slovami, ak ústavný súd nezistí relevantnú súvislosť medzi namietaným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie

ktorých navrhovateľ namieta, vysloví zjavnú neopodstatnenosť sťažnosti a túto odmietne (obdobne napr. III. ÚS 263/03, II. ÚS 98/06, III. ÚS 300/06).

Ústavný súd nie je súdom vyššej inštancie rozhodujúcim o opravných prostriedkoch v rámci sústavy všeobecných súdov. Ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav, a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa vymedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (mutatis mutandis III. ÚS 268/05).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola práva, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy).

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam.

V danom prípade sťažovatelia namietajú samotné prerokovanie mimoriadneho dovolania najvyšším súdom poukazujúc na následky spôsobené dodatočným zrušením právoplatného rozhodnutia, ďalej nesúhlasia s procesným postupom najvyššieho súdu, ktorým mala byť sťažovateľom odňatá možnosť konať pred súdom tým, že nerozhodol o ich návrhu na zámenu účastníkov, a tiež nesúhlasia ani s tým, že sa najvyšší súd nezaoberal aprobačnými oprávneniami Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len

„generálna prokuratúra“), hoci z dovolania vedel (a sťažovateľka v 1. rade na to vo svojom vyjadrení k dovolaniu upozornila), že dovolanie je podpísané iba námestníkom generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) pre trestný úsek.

Ústavný súd po preskúmaní napadnutého uznesenia najvyššieho súdu dospel k záveru, že z hľadiska dodržania základných ústavno-procesných princípov spravodlivého súdneho konania toto uznesenie nemožno považovať za arbitrárne.

Predovšetkým je potrebné konštatovať, že najvyšší súd nepochybil pri posúdení otázky prípustnosti mimoriadneho dovolania. Najvyšší súd v napadnutom uznesení po tom, ako opísal obsah rozhodnutí okresného súdu a krajského súdu vydaných vo veci, dôvody mimoriadneho dovolania, vyjadrenie sťažovateľky v 1. rade k nemu, a konštatovaní, že žalovaný sa k mimoriadnemu dovolaniu generálneho prokurátora nevyjadril, uzavrel, že mimoriadne dovolanie bolo podané dôvodne (napadnuté rozhodnutia spočívajú na nesprávnom právnom posúdení veci, a to najmä v otázke premlčania práva), čo odôvodnil svojimi právnymi úvahami na strane 6 až strane 10, ktoré ústavný súd považuje za jasné a zrozumiteľné, a ani sťažovatelia tam uvádzané závery v sťažnosti adresovanej ústavnému súdu nespochybňujú.

Bez toho, aby ústavný súd citoval z uvedeného uznesenia, ktoré sťažovatelia dobre poznajú, konštatuje, že najvyšší súd svoje rozhodnutie o zrušení nepreskúmateľných rozhodnutí všeobecných súdov náležite odôvodnil a správne rozhodol, preto nemá ani žiadny relevantný dôvod na prípadné prehodnotenie jeho záverov. Ústavný súd nezistil existenciu skutočností svedčiacich o tom, že by napadnuté uznesenie bolo možné považovať za popierajúce zmysel práva na súdnu ochranu a spravodlivé súdne konanie, pretože najvyšší súd právne závery, ku ktorým dospel, zrozumiteľne vysvetlil.

Hoci najvyššiemu súdu sťažovatelia vytýkajú, že nerozhodol o ich procesnom návrhu na zmenu účastníkov, ale ústavný súd túto námietku považuje práve v tomto konaní (o mimoriadnom dovolaní) ako nepodstatnú, ak navyše konanie pred všeobecnými súdmi bude ďalej pokračovať a sťažovatelia budú mať možnosť v ďalšom štádiu konania uplatniť aj tento procesný návrh. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity podľa čl. 127 ods. 1

ústavy je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií.

Okrem toho ústavný súd nepovažuje za relevantnú ani námietku sťažovateľov, že najvyšší súd sa nezaoberal ich argumentáciou vo vzťahu k aprobačným oprávneniam generálnej prokuratúry, resp. námestníka generálneho prokurátora pre trestný úsek vo vzťahu k podpísaniu mimoriadneho dovolania v občianskoprávnej veci, čím malo dôjsť k porušeniu ich práv, pretože sťažovatelia túto námietku vo svojom vyjadrení k dovolaniu konkrétne nešpecifikovali a na strane 8 k tomu uviedli: *„Na okraj poznamenávame, že oprávnenie námestníka Generálnej prokuratúry pre trestný úsek podať mimoriadne dovolanie v civilnej veci by sme tiež zo žiadneho všeobecne záväzného predpisu jednoznačne nevyvodili“*. Najvyšší súd na uvedenú námietku bližšie nereagoval, pretože sťažovatelia nevychádzali z relevantných a konkrétnych dôkazov.

Z uvedeného vyplýva, že uznesením najvyššieho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľov odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľov stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd bližšie nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. februára 2014